

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління
та національної безпеки
Кафедра економічної теорії,
інтелектуальної власності та публічного
управління

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

БАЧИНСЬКИЙ КИРИЛ ВОЛОДИМИРОВИЧ
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК: 351.82
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ
(тема роботи)

281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр
кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело

К. В. БАЧИНСЬКИЙ
(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи:
ДАЦІЙ Надія Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

доктор наук з державного управління, професор
(науковий ступінь, вчене звання)

Висновок кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління за результатами попереднього захисту: БАЧИНСЬКОГО Кирила Володимировича допущено до захисту.

Протокол засідання кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління № _____ від «_____» грудня 2023 р.

Завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

к.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Валентина ЯКОБЧУК
(власне ім'я та прізвище)

«_____» _____ 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої БАЧИНСЬКИЙ Кирил Володимирович захистив
(прізвище ,ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:
сума балів за 100-бальною шкалою _____
за національною шкалою _____

Секретар ЕК

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Настасія ПУГАЧОВА
(власне ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

БАЧИНСЬКИЙ К. В. Забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» – Поліський національний університет, Житомир, 2023.

Визначено сутність та основні аспекти організації та забезпечення безпеки об'єктів охорони в умовах військової агресії. Ретельно проаналізовано ключові принципи, які лежать в основі такої організації та забезпечення безпеки. Проведено аналіз різних підходів та стратегій, що використовуються для ефективного забезпечення безпеки в таких умовах.

Визначено різновиди інструментів, які застосовуються для організації та забезпечення безпеки об'єктів охорони в умовах військової агресії. Визначено стратегії та методики, які використовуються в процесі розробки та впровадження цих інструментів безпеки. Розроблено напрями застосування інструментів з метою підвищення ефективності захисту та безпеки цих об'єктів у складних умовах.

Ключові слова: національна безпека, військова агресія, охоронна діяльність, фізична безпека, технічна безпека, правове регулювання, міжнародна співпраця, стратегії безпеки.

ANNOTATION

BACHYNSKYI K. Ensuring national security in the conditions of military aggression. – Qualifying work based on the rights of a manuscript.

Qualifying work for obtaining an academic Master's degree specialized 281 «Public management and administration» – Polissia National University, Zhytomyr, 2023

Defined the essence and main aspects of organizing and ensuring the security of protected objects in the conditions of military aggression. A thorough analysis of the key principles underlying such organization and provision of security was conducted.

Also, an analysis of various approaches and strategies used for effective security provision in such conditions was carried out. Defined the varieties of instruments used for the organization and provision of security of protected objects in conditions of military aggression. Also defined were the strategies and methodologies used in the process of developing and implementing these security instruments.

Developed were the directions for the application of instruments aimed at increasing the effectiveness of protection and security of these objects in difficult conditions.

Key words: national security, military aggression, security activities, physical security, technical security, legal regulation, international cooperation, security strategies.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	7
1.1 Теоретичні положення воєнної безпеки в державі	7
1.2 Національна безпека України в умовах воєнного стану	12
Висновки до розділу	16
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	17
2.1. Аналіз проведення організації безпечного середовища об'єктів адміністративних установ	17
2.2 Режим воєнного стану на прикладі Кабінету Міністрів України	26
Висновки до розділу	31
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	32
3.1. Практичні рекомендації уникнення загроз та ризиків у випадку військової агресії та шляхи їх подолання	32
3.2. Шляхи забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії	38
Висновки до розділу	43
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46
ДОДАТКИ	51

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасному світі, що характеризується зростаючою глобалізацією та геополітичними напруженнями, питання національної безпеки набуває особливої ваги. Забезпечення стабільності та безпеки країни в умовах військової агресії є ключовим фактором утвердження її суверенітету та незалежності. Дослідження механізмів та стратегій, які сприяють зміцненню національної безпеки, відіграє важливу роль у розробці ефективних політичних та військових рішень.

Окремі проблеми національної безпеки та контролю у цій сфері досліджували вітчизняні та іноземні вчені, серед яких слід відзначити Д. Н. Бахраха, І. П. Голосніченка, Є. В. Додіна, О. М. Єщук, В. К. Колпакова, В. І. Шаповал та ін.

Завдяки їх доробку створено теоретичну базу, визначено теоретико-методологічні принципи та розкрито окремі аспекти досліджуваної теми.

Методи дослідження У дослідженні забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії нами були використані: діалектичний та метод системного підходу для аналізу розвитку та протиріч, та системний підхід для оцінки національної безпеки як цілісної системи, доповнено спеціальними методами, зокрема ресурсним та інноваційним.

Зазначена мета дослідження передбачає вирішення наступних – завдань:

- визначити теоретичні положення воєнної безпеки в державі;
- проаналізувати національну безпеку України в умовах воєнного стану;
- сформулювати основні концепції аналізу проведення організації безпечного середовища об'єктів адміністративних установ;
- провести оцінку режиму воєнного стану на прикладі Кабінету Міністрів України;
- практичні рекомендації уникнення загроз та ризиків у випадку військової агресії та шляхи їх подолання;

- визначити шляхи забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії.

Об'єктом дослідження є система національної безпеки України.

Предметом дослідження забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії.

Інформаційні джерела : В роботі використані монографії, статті вітчизняних науковців з публічного управління та адміністрування, закони України та постанови Кабінету Міністрів України.

Апробація : Основний зміст кваліфікаційної роботи опубліковано у трьох тезах: «Інструменти і практики публічного управління в контексті децентралізації» IV Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир, 2023. «Студентські наукові читання 2023» Житомир, 12 грудня 2023 «Студентські наукові читання 2023» Житомир, 14 грудня 2023

Елементи наукової новизни одержаних результатів: вносить вклад у розробку інтегрованого підходу до аналізу та напрямків забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії.

Практичне значення отриманих результатів: дослідження можуть бути використані урядовими органами, спеціальними службами та аналітичними центрами для формування більш ефективної політики в галузі національної безпеки та оборони.

Структура та обсяг роботи: кваліфікаційна робота містить вступ, три розділи шість підпунктів основної частини та висновки до них, висновки та пропозицій, список використаних джерел та додатки. Основний текст роботи викладено на 46 сторінках. Список використаних джерел включає 42 найменування.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

1.1. Теоретичні положення воєнної безпеки в державі абзац

Військова безпека – це стан внутрішніх та міжнародних умов життя, які нейтралізують чи виключають можливість завдання особистості, суспільству, державі, світовому співтовариству шкоди засобами збройного насильства. Частина та одна з основ національної та міжнародної безпеки. Характеризується або відсутністю нею об'єктів військової загрози, або їх здатністю гарантовано протистояти агресії.

Військова безпека є невід'ємною складовою національної безпеки та має велике значення для країн у сучасному світі. Забезпечення безпеки військових сил та захист національних інтересів є надзвичайно важливим завданням для будь-якої країни. Воєнна потенціальна загроза, тероризм, гібридна війна та інші форми конфліктів становлять суттєві виклики для сучасного світу [2, с. 19].

Розглядаючи тему військової безпеки, ми стикаємось з комплексним спектром проблем, які варто досліджувати. Воєнна безпека передбачає не лише підготовку та забезпечення військових сил, але й розробку ефективних стратегій та політики оборони, налагодження міжнародного співробітництва та управління військовими ризиками.

Доцільно зазначити, що мій дипломний проект є спрямований на аналіз та дослідження питань, пов'язаних з військовою безпекою, зокрема національної обороноздатності, структури та функціонування військових сил, розвитку військово-технічного потенціалу та стратегій протидії ворожій агресії. Метою цього дослідження є зрозуміти основні принципи та фактори, що визначають воєнну безпеку, а також розробити рекомендації щодо покращення безпеки та обороноздатності нації.

Необхідно відзначити, що при встановленні воєнного стану, указ Президента України має вказувати, які конкретно конституційні права і свободи громадян та юридичних осіб будуть тимчасово обмежені, і на який термін. Починаючи з 24 лютого 2022 року, у зв'язку з воєнним станом в Україні, можливе тимчасове обмеження наступних прав і свобод:

- Недоторканність житла.
- Таємниця листування, телефонних розмов та іншої кореспонденції.
- Охорона особистого і сімейного життя від втручання.
- Свобода пересування та вибору місця проживання.
- Свобода думки і слова, вільне висловлення поглядів.
- Участь у управлінні державними справами, участь у референдумах і виборах.
- Право на мирні зібрання.
- Право на володіння, користування та розпорядження власністю.
- Право на підприємницьку діяльність.
- Право на працю та вибір роду діяльності.
- Право на страйк.
- Право на освіту.

Також можуть бути введені тимчасові обмеження прав і інтересів юридичних осіб, в межах, необхідних для реалізації воєнного стану.

Доцільно зазначити також і про те, що основними аспектами воєнної безпеки в Україні є:

1. Територіальна цілісність та суверенітет: Україна стикається з викликами збереження своєї територіальної цілісності та суверенітету у зв'язку з окупацією Криму та військовим конфліктом на сході країни. Забезпечення безпеки на цих територіях та захист національних кордонів є важливим завданням.

2. Розвиток обороноздатності: Україна активно працює над реформуванням та модернізацією своїх збройних сил. Це включає покращення військової підготовки, закупівлю сучасної військової техніки та забезпечення високого рівня обороноздатності для протидії загрозам.

3. Міжнародне співробітництво: Україна активно співпрацює з іншими країнами та міжнародними організаціями для забезпечення своєї воєнної безпеки. Це включає взаємодію в рамках НАТО, партнерство з Європейським союзом та інші форми співробітництва.

4. Гібридна війна та кібербезпека: Україна зазнає впливу гібридної війни, яка включає нелінійні методи ведення війни, такі як дезінформація, кібератаки та гібридні загрози.

5. Захист національного суверенітету: Воєнна безпека передбачає захист національного суверенітету та незалежності країни. Україна веде активну оборону свого територіального цілісного та суверенітету в контексті воєнного конфлікту.

6. Обороздатність: Наша держава зосереджує зусилля на покращенні своєї обороноздатності шляхом модернізації збройних сил, підвищення якості військової підготовки та розвитку військової інфраструктури.

Військова безпека також характеризує здатність держави протидіяти виникненню війни, залученню до війни, а у разі її виникнення — зведення до мінімуму збитків та руйнівних наслідків для національної безпеки країни.

Для підтримки військової безпеки потрібно підтримку військового потенціалу лише на рівні, достатньому оборони у разі кризової ситуації у безпосередній близькості від державного кордону. Необхідний рівень військової безпеки досягається за наявності всього комплексу структурних компонент як суто військових, і політико-дипломатичних, економічних, ідеологічних та інших, цілеспрямованими і скоординованими зусиллями державних інститутів.

Проблематика правового забезпечення національної та воєнної безпеки відображена в роботах таких дослідників, як: Ю. Битяк, Ю. Барабаш, А. Гриценко, А. Дацюк, А. Єзеров, С. Здіорук, Є. Ковальов, Ю. Ковбасюк, О. Користін, О. Литвиненко, Г. Новицький, В. Пилипчук, Г. Ситник, С. Чумаченко та ін. Національна безпека має міжнародно визнане значення. Вона є своєрідною сферою існування людини, нації, держави, культури, традицій, звичаїв, ресурсів, що не лише міцно пов'язує людей між собою, а й єднає їх з історичною спадщиною та 93 навколишнім середовищем [21, с. 10]. Національна безпека будь якої держави пов'язана із забезпеченням прав людини.

На сьогоднішній день міжнародна та внутрішня безпека характеризується зростаючою взаємозалежністю країн, що сприяє інтеграційним процесам та прагненню до глобальної єдності та цілісності. Однак, сучасні конфлікти та агресивні дії керівництва деяких країн вказують на те, що Організація Об'єднаних Націй втрачає свою ефективність як захисний механізм для своїх членів від воєнних загроз, включаючи безпеку нашої держави. Ставлення до ООН і її роль у світовому порядку також зазнали змін серед держав-членів.

Зі збільшенням політичного впливу та розширенням НАТО [3, с. 18] суттєво змінилась воєнно-силова конфігурація в Європі. Конфлікти, що спалахнули в державах в 90-х рр. минулого століття жевріють і нині.

Виконання міжнародних правових норм передбачає, що країни та їх військові союзи повинні дотримуватися правил та обмежень, встановлених міжнародним правом, таких як Женевські конвенції про захист військовополонених та цивільного населення, або Конвенція про заборону застосування, розробку, виробництво і накопичення хімічної зброї та її утилізацію.

Крім того, співпраця і довіра між країнами та їх військовими союзами є важливими елементами для забезпечення безпеки. Це може включати спільні навчання, обмін інформацією, координацію заходів безпеки та спільне реагування на загрози.

Дотримання встановлених стандартів, таких як європейські чи НАТО стандарти, також сприяє забезпеченню єдності і взаємодії між військовими силами різних країн. Вони встановлюють спільні процедури, вимоги до підготовки військових сил, стандарти комунікації [20, с. 100].

Україна будучи прихильницею першого підходу до забезпечення воєнної безпеки, повинна враховувати реалії сучасного світу, повномасштабне вторгнення росії на нашу територію, якщо ж методи силового тиску, воєнних загроз і прямого застосування воєнної сили належать до арсеналу засобів досягнення державами своїх політичних та економічних цілей. Ця обставина має враховуватися політичним керівництвом нашої держави, оскільки складає для України єдино прийнятний наразі інтегрований підхід до забезпечення воєнної безпеки.

Цей підхід базується на ідеї використання правових, дипломатичних та інших мирних засобів для запобігання війни, паралельно підтримуючи військові сили, здатні до оборони. Такі сили повинні бути достатньо сильними, щоб у мирний час не вимагати значних витрат, але в разі необхідності здатні стримувати потенційного агресора і, у разі нападу, відбивати агресію. Основна ідея сучасної стратегії розвитку Збройних сил України полягає в тому, щоб з одного боку гарантувати надійний захист національних інтересів України, а з іншого - мінімізувати фінансовий тягар на українську економіку. [15. с. 13].

У цьому підрозділі ми розглядали основні теоретичні аспекти воєнної безпеки в контексті держави, які є фундаментальними для розуміння більш широких питань національної безпеки. Військова безпека визначається як стан, де внутрішні та міжнародні умови сприяють нейтралізації чи виключенню можливості завдання шкоди державі через збройні конфлікти або військові загрози. Теоретичне осмислення воєнної безпеки включає аналіз таких ключових компонентів, як військова стратегія, оборонна політика, міжнародне військово-співробітництво та механізми протидії гібридним загрозам. Це дозволяє краще зрозуміти, як держави підходять до побудови своєї оборонної міцності, адаптації до змінних геополітичних умов та використання військових

засобів для забезпечення своєї безпеки і стабільності. Важливим внеском цього підрозділу є підкреслення необхідності збалансованого підходу до військової безпеки, який враховує не лише військові, але й політичні, дипломатичні, економічні та інформаційні аспекти. Такий підхід сприяє розробці ефективних стратегій забезпечення безпеки, які відповідають сучасним викликам та змінному міжнародному ландшафту.

1.2. Національна безпека України в умовах воєнного стану

Національна безпека України в умовах воєнного стану є особливо актуальним питанням, оскільки воєнний стан введений у нашій країні ще 24.02.2022 у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії на територію нашої держави, хважаючи на зазначене є присутньою військова небезпека та велика загроза безпеці нашої країни. Введення воєнного стану пов'язане зі значними викликами для національної безпеки і вимагає ефективних заходів для забезпечення обороноздатності та захисту держави.

Умови воєнного стану передбачають посилення військової готовності, мобілізацію резервів, обмеження прав та свобод громадян, введення карного режиму, контроль за рухом людей та важливими об'єктами, обмеження діяльності певних організацій і засобів масової інформації. У таких умовах безпека держави стає пріоритетом, і різні сфери життя підлягають регулюванню та мають на меті забезпечення обороноздатності.

Національна безпека України стала викликом в умовах військового конфлікту, що триває. Загострення геополітичної ситуації, територіальні втрати, загрози з боку ворожих сил та незаконних збройних формувань поставили перед Україною надзвичайні завдання щодо забезпечення національної безпеки та інтересів країни (Додаток А) [16, с. 17].

Умови війни ставлять під загрозу різні аспекти національної безпеки України. Фізична безпека громадян та державних установ постійно знаходиться

під загрозою, адже воєнні дії призводять до людських втрат, руйнування житлових та соціальних об'єктів. Крім того, існує загроза втрати суверенітету та територіальної цілісності країни, що є фундаментальними складовими національної безпеки. Україна також стикається зі складними викликами в просторі, оскільки ракетні удари росії стають все поширенішими та сильнішими. Вони націлюються на критичну інфраструктуру, державні системи управління та комунікації, а також на економічний сектор. Забезпечення безпеки стає важливим аспектом національної безпеки, оскільки порушення в цій галузі можуть мати серйозні наслідки для функціонування країни.

Також важливо враховувати психологічний аспект національної безпеки. Війна має великий вплив на психічний стан населення, особливо на жителів територій, які перебувають під постійними обстрілами. Правильне забезпечення безпеки є невід'ємною складовою національної безпеки України, особливо в умовах війни. Завдяки ефективній системі безпеки, країна може забезпечити захист своїх громадян, зберегти стабільність і забезпечити нормальне функціонування всіх сфер життя.

Порушення безпеки можуть мати серйозні наслідки для функціонування України як держави. Наприклад, втрати військової інфраструктури, технологій, важливих об'єктів критичної інфраструктури, таких як енергетика, транспорт, телекомунікації, можуть призвести до порушення нормального життя громадян і розрухи в країні.

Також порушення безпеки може мати вплив на економіку країни. Напади на фінансову систему, критичні промислові об'єкти або інфраструктуру можуть призвести до значних економічних втрат і зниження конкурентоспроможності України. Забезпечення безпеки також включає захист від кібератак, які стають все поширенішими і загрожують інформаційним системам, включаючи державні структури, комунікаційну інфраструктуру та критичну інформацію.

Військова обороноздатність: Збройні сили та інші військові формування відіграють ключову роль у забезпеченні безпеки країни. Під час воєнного стану збільшується мобілізаційна готовність, проводяться навчання та тренування,

підсилюється контроль над кордонами та важливими об'єктами. Інформаційна безпека: Воєнний стан вимагає посилення заходів з інформаційної безпеки. Інформаційна війна, дезінформація та кібератак.

Економічна безпека: Воєнний стан може мати серйозні впливи на економіку країни. Таким чином важливо забезпечити стабільність економічної системи, забезпечити необхідні ресурси для забезпечення обороноздатності.

Забезпечення безпеки громадян: Воєнний стан передбачає обмеження прав та свобод громадян в інтересах забезпечення загальної безпеки. Це може включати обмеження руху, введення карного режиму, контроль за важливими об'єктами та інші заходи для забезпечення безпеки громадян.

Міжнародна підтримка: Україна залучає підтримку від міжнародного співтовариства у зусиллях зупинити російську агресію. Це включає політичну, дипломатичну, економічну та військову підтримку союзників та партнерів.

Гуманітарна допомога: Конфлікт має серйозний гуманітарний вимір, зокрема вимушене переміщення населення, порушення прав людини та гуманітарна криза. Забезпечення безпеки громадян та надання гуманітарної допомоги постраждалим є важливим завданням.

Необхідно зазначити про те, що пряма військовій агресії з боку російської федерації розпочалося ще 2014 році та переросла у повномасштабну війну у 2022 році. За такий період відбулися значні зміни в політичному, військовому та правовому середовищах. Фактично вперше було запроваджено воєнний стан на усій території України і всі зміни суспільного ладу, всі обмеження розповсюдилися всією територією України. Такі фактори в сукупності змусили нормотворців змінити законодавчі підходи щодо формування нормативної бази.

Ствердження та становлення України як незалежної демократичної та суверенної держави є пов'язаним насамперед із забезпеченням її національної безпеки. Одночасно формування нашої держав, як демократичної та правової пов'язане із забезпеченням прав людини у галузі національної безпеки [2, с. 19].

На етапі сучасності усі виклики та загрози зумовлюють кардинальну трансформацію світового воєнного, економічного, а також соціального порядку. Масштабні зміни, що пов'язані з війною в практично в самому центрі Європи, поставили перед світовою цивілізацією достатньо багато викликів, що спричиняють невизначеність перспектив розвитку глобальної і національної економік, активізували пошук шляхів модернізації суспільних систем.

Агресивні дії росії є спрямованими на порушення суверенітету та територіальної цілісності, виснаження української економіки й підрив суспільно політичної стабільності, що має на меті знищення України як країни та захоплення її територій, вкотре актуалізують необхідність дослідження концепцій забезпечення прав людини у галузі національної безпеки Україна – є європейською державою котра протистоїть збройній агресії з боку російської федерації [7, с. 25].

Росія й надалі є джерелом довгострокових системних загроз національній безпеці України, світовій стабільності та міжнародним демократичним цінностям. Усе вище сказане обумовлює потрібність та важливість щодо запровадження дієвої стратегії, котра має забезпечити припинення агресії та відновлення територіальної цілісності України в рамках її міжнародно визнаного державного кордону на засадах міжнародного права. Власне тому Стратегія національної безпеки України базується на 3-ох головних принципах державної політики: стримування, стійкість та взаємодія.

У війні з росією на мою думку нам варто дотримуватись вищенаведених головних правил та засад, аби вистояти та перемогти ворога. По перше зміцнювати внутрішню єдність: Україна повинна зберегти внутрішню єдність та підтримувати національну ідентичність. Суспільство має діяти разом, незалежно від етнічних, релігійних чи політичних відмінностей, для забезпечення міцності та стабільності.

По друге забезпечувати безпеку громадян: Уряд має надавати першочергову увагу безпеці громадян. Вказане включає захист населення від нападів, забезпечення безпеки в районах бойових дій, надання гуманітарної

допомоги та забезпечення медичної допомоги постраждалим, тим самим дуже важливо є зміцнювати військову потужність та забезпечувати адекватну обороноздатність країни.

Це включає модернізацію збройних сил, тренування та підготовку військових підрозділів, а також співпрацю з міжнародними союзниками для отримання підтримки та допомоги. По третє політична та дипломатична діяльність: Україна повинна активно просувати свої інтереси на міжнародній арені та залучати підтримку союзників, що й в принципі відбувається зараз. Дипломатичні зусилля мають націлений на залучення міжнародного співтовариства до розв'язання конфлікту та забезпечення умов для миру та стабільності [16, с. 10].

Висновки до розділу

Підсумовуючи все вищевказане, варто зазначити про те, що Національна безпека України є надзвичайно важливою і актуальною проблемою, особливо в умовах війни та загострення геополітичних конфліктів. Забезпечення безпеки нації вимагає комплексного підходу та впровадження різноманітних заходів на різних рівнях.

Військова безпека займає центральне місце в системі національної безпеки. Ефективна оборонна система, сильні та добре підготовлені військові сили, модернізація озброєння та військової техніки, а також постійна навчання та підготовка військового персоналу є необхідними складовими для забезпечення національної безпеки.

Взагалі, ефективне забезпечення національної безпеки України в умовах війни передбачає комплексний підхід, що включає розвиток військової оборони, зміцнення економічної стійкості, захист інформаційного простору та екологічну безпеку [18, с. 9].

РОЗДІЛ 2.

ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТА ОХОРОНИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

2.1. Аналіз проведення організації безпечного середовища об'єктів адміністративних установ

В сучасному становищі нашої держави, після повномасштабного вторгнення росії 24.02.2022, безпека громадян та захист їхнього життя стають однією з найважливіших пріоритетів для України. Воєнний стан, що оголошений, вимагає підвищеної уваги до безпеки об'єктів адміністративних установ.

В таких умовах важливо забезпечити ефективну організацію безпечного середовища на цих об'єктах, щоб захистити персонал та мешканців від потенційних загроз та ризиків.

Аналіз проведення організації безпечного середовища об'єктів адміністративних установ під час воєнного стану є невід'ємною частиною стратегії забезпечення безпеки. Цей аналіз дозволяє виявити потенційні загрози та слабкі місця системи безпеки, оцінити наявні заходи та розробити план покращень для забезпечення найвищого рівня безпеки об'єктів під час воєнного стану.

У воєнний час особливо важливо забезпечити безпеку об'єктів адміністративних установ, які відіграють ключову роль у функціонуванні суспільства та забезпеченні послуг населенню.

Організація безпечного середовища на цих об'єктах є критичним завданням для збереження життя та забезпечення ділової активності навіть у найскладніших умовах.

Дослідження процесу організації безпечного середовища об'єктів адміністративних установ під час воєнного стану має на меті дослідити ефективність і надійність заходів, які приймаються з метою забезпечення

безпеки персоналу, населення та матеріальних цінностей. Дослідження допомагає виявити потенційні загрози, оцінити наявні системи безпеки та розробити стратегії для покращення безпекового середовища під час воєнного стану.

Керівники закладів адміністративних установ (Офісу Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, що буде безпосередньо розглядатись надалі), продовжуючи працювати у важких умовах війни, формують унікальний досвід, переосмислюють роль державної влади, її ціннісні складники та беруть на себе новий рівень відповідальності.

Адміністративний процес знову зазнає змін в теперішньому становищі країни. У першу чергу більш актуальними стають питання безпечного простору його працівників.

Забезпечення безпеки учнів та співробітників є найважливішим обов'язком засновників та керівництва установ і організацій.

Варто зазначити те, що в першу чергу керівникам та працівникам державних установ потрібно:

- забезпечити облаштування безпечного простору (укриття, запасні виходи);
- здійснити превентивні заходи щодо мінної безпеки (інформування працівників, спільні заходи із залученням ДСНС).

Також керівникам закладів освіти доцільно розробити:

- маршрути евакуації співробітників установи, включаючи дорогу до найближчого притулку, у випадку, якщо він не облаштований;
- алгоритм дій працівників під час евакуації.

В адміністративних установах варто проводити тренування керівників та працівників відносно правил поведіння під час повітряних тривог, евакуації, перебування в сховищі/укритті.

Усім керівникам і працівникам рекомендовано пройти навчання з надання першої невідкладної допомоги (наприклад, тренінг “Перша допомога при надзвичайних ситуаціях. Тренінг для державних закладів”).

Потрібно звертати увагу на напрацюванні алгоритмів роботи з працівниками в разі ймовірних надзвичайних ситуацій, дій установи за таких умов, зокрема проведення евакуації, комунікації з учасниками інших адміністративних установ.

Керівникам установ і організацій потрібно бути готовими за необхідності змінювати форми організації робочого процесу.

Досвід та практики показали, що установи готові швидко переходити на онлайн-працю в разі крайньої необхідності. Тож варто продовжувати працювати в електронних діловодствах та з платформами, де розміщені робочі матеріали.

Тренінг зорієнтований на практичні методичні поради керівникам щодо роботи з підлеглими в умовах стресу:

- як планувати процес роботи (календарно-тематичне планування);
- як активізувати увагу працівників та мотивувати їх до праці.

Потрібно докласти максимум зусиль, щоб працівники продовжували працювати в адміністративних установах України.

- Для проведення такого аналізу безпечного середовища об'єктів адміністративних установ можна використовувати наступні кроки:

- Ідентифікація ризиків: Спочатку необхідно ідентифікувати потенційні ризики, які можуть виникнути на об'єктах адміністративних установ під час воєнного стану. Це можуть бути напади, терористичні акти, саботаж, висока ймовірність надзвичайних ситуацій, евакуація тощо. Розгляньте різні сценарії, щоб виявити всі можливі загрози.

- Оцінка поточних заходів безпеки: Оцініть наявні заходи безпеки, які вже впроваджені на об'єктах адміністративних установ. Це можуть бути системи відеоспостереження, контроль доступу, аварійні плани та процедури евакуації, охоронні служби тощо. Визначте їхню ефективність та відповідність потребам воєнного стану.

- Аналіз слабких місць: Визначте потенційні слабкі місця в системі безпеки, які можуть бути використані для проведення нападів або порушень. Це

можуть бути недостатньо охороняємі входи, слабкі пункти контролю доступу, відсутність резервних систем живлення тощо.

- Розробка та впровадження покращень: На основі виявлених ризиків і слабких місць розробіть план покращень системи безпеки.

- Впровадження плану покращень: Після розробки плану покращень, виконайте його впровадження. Це може включати оновлення систем безпеки, проведення тренувань з персоналом, оновлення евакуаційних планів та процедур, установку додаткового обладнання і систем безпеки.

- Моніторинг та оцінка: Після впровадження покращень важливо здійснювати постійний моніторинг системи безпеки та оцінювати їхню ефективність. Збирайте дані про події, проводьте періодичні перевірки та аудити безпеки для виявлення можливих проблем і вдосконалення системи.

- Співпраця з відповідними органами: Важливо також співпрацювати з відповідними органами, такими як правоохоронні органи або військові структури, для обміну інформацією, отримання консультацій та підтримки у вдосконаленні безпеки об'єктів [35, с. 13].

Розгорнуте дослідження безпеки державних установ під час війни є важливим завданням, яке допомагає зрозуміти, як забезпечити безпеку урядових установ під час конфліктів. Враховуючи серйозні загрози, які можуть виникнути під час війни, забезпечення безпеки державних установ стає пріоритетом для урядів.

Одним з ключових аспектів дослідження є аналіз уразливості державних установ перед можливими загрозами. Це включає оцінку фізичної і кібернетичної безпеки установ, а також оцінку можливостей ворожої дії. Важливо розглядати різні сценарії військової активності, такі як напади, саботажі, кібератаки і шпигунство.

Розгляд питання фізичної безпеки державних установ передбачає аналіз їхнього розташування, доступу та контролю, захисту від нападу та інших фізичних загроз. Важливо враховувати такі фактори, як обмеження доступу, охоронна система, контроль над входами та виходами, а також протипожежний

захист. Додатковою мірою безпеки може бути евакуаційний план та тренування персоналу з надзвичайних ситуацій [31, с. 20].

Саме розташування державних установ є ключовим елементом оцінки їхньої фізичної безпеки під час війни. Оцінка включає огляд їх географічного розташування та близькість до потенційних військових цілей, так, як росія атакує наші військові цілі постійно. Урядові будівлі, такі як будівлі уряду, міністерства, військові бази тощо, можуть бути особливо піддаються ризикам у разі наближення конфлікту.

Доступ та контроль є також важливими аспектами безпеки державних установ. Оцінка включає перевірку процедур контролю доступу до приміщень та обмеження несанкціонованого входу. Існуючі системи контролю доступу, такі як карти доступу, біометричні системи або фізичні бар'єри, повинні бути оцінені на ефективність і вразливість.

Охоронні системи включають в себе фізичні та електронні засоби, які призначені для виявлення та запобігання вторгнень (Додаток Б). До них можуть належати відеоспостереження, датчики руху, системи тривоги та інші пристрої. Важливо перевірити, чи належним чином функціонують ці системи, а також як їх можна покращити для забезпечення ефективного виявлення загроз.

Контроль над входами та виходами має велике значення для безпеки державних установ під час війни. Важливо оцінити процедури контролю та перевірки осіб, які входять і виходять з установи. Ідентифікація, перевірка документів, використання службових карт або пропусків, а також перевірка транспортних засобів можуть бути впроваджені для забезпечення безпеки.

Протипожежний захист є ще одним важливим аспектом безпеки державних установ під час війни. Дослідження безпеки повинно включати оцінку наявності та ефективності систем протипожежного захисту в установі.

Оцінка протипожежного захисту має включати огляд планів евакуації та учбових тренувань персоналу для надзвичайних ситуацій, включаючи пожежі. Наявність пожежної сигналізації, автоматичних систем пожежогасіння,

вогнегасників та систем вентиляції повинна бути перевірена та оцінена на відповідність нормам безпеки.

Додатковим аспектом протипожежного захисту є оцінка можливостей виникнення пожежі внаслідок ворожої дії або інших військових дій. У таких ситуаціях важливо забезпечити належний захист приміщень від вогню, зокрема шляхом використання вогнестійких матеріалів та конструкцій.

Під час воєнних конфліктів існує підвищений ризик терористичних актів, саботажу та інших форм ворожої дії. Безпека державних установ повинна включати аналіз можливих загроз і розробку заходів для запобігання або реагування на такі ситуації [39, с. 12].

Це може включати посилення фізичної охорони, перевірку та перевагу відносної безпеки працівників, запровадження процедур контролю відвідувачів та інших заходів безпеки.

Аналізування кібернетичної безпеки, що також достатньо часто виникає в нашій країні, передбачає аналіз захисту інформаційних систем установ від кібератак. Вона включає перевірку існуючих заходів безпеки, таких як мережеві файрволи, антивірусні програми, системи виявлення вторгнень та системи контролю доступу. Регулярні оновлення програмного забезпечення, сильні паролі, шифрування даних і резервне копіювання є важливими компонентами для захисту адмін установ.

Проведення аналізу та впровадження покращень системи безпеки допоможе забезпечити безпеку персоналу та мешканців об'єктів адміністративних установ під час воєнного стану.

Доцільно зазначити про те, що Національне агентство з питань державної служби розмістило на своєму офіційному сайті наказ, правила роботи держслужбовців, де вказує про те, що «Для виконання своїх обов'язків державному службовцю достатньо звернутися особисто або через засоби телекомунікаційного зв'язку до свого безпосереднього начальника та керівника незалежного структурного підрозділу (якщо такий є) із пропозицією про роботу поза адміністративною будівлею.

Очевидно, що державний службовець повинен мати змогу працювати та забезпечувати неперервний зв'язок із своїм безпосереднім начальником. Задачі для виконання під час роботи поза офісом та терміни їх виконання визначаються безпосереднім керівником та керівником відповідного структурного підрозділу (якщо такий є). Відповідальність за планування, моніторинг та контроль за виконанням завдань лежить на безпосередньому керівнику службовця. У ситуаціях, коли робота державного службовця в офісі або поза ним стає неможливою, рекомендовано оформляти простій (відповідно до статей 34, 113 КЗпП) шляхом видачі відповідного наказу відомством. Таке рішення може бути прийняте щодо окремого працівника, підрозділу чи навіть усього держоргану. Важливо, щоб кожен службовець був повністю обізнаний про роботу свого держоргану. Враховуючи нашу спільну відповідальність за збереження країни, ми повинні продовжувати докладати всіх зусиль.»

Пізніше Кабінет Міністрів України ухвалив постанову від 12.04.2022, згідно з якою в період воєнного стану державним службовцям та співробітникам держорганів, які знаходяться на території України, може бути введена дистанційна робота. Це можливо за умови, що керівник держслужби у відповідному органі дозволяє це і є відповідні організаційні та технічні умови для виконання службових обов'язків. Робота за межами України для держслужбовців та працівників держоргану дозволяється лише у разі офіційного відрядження, оформленого належним чином.

Якщо держслужбовець або співробітник держоргану під час робочого часу перебуває в Україні поза своїм робочим місцем без дозволу керівника, вказаного в пункті 1 цієї постанови, або за кордоном (крім випадків службового відрядження, оформленого належним чином), може бути застосоване до них дисциплінарне покарання відповідно до закону.

Додатково, було анульовано раніше вказаний наказ Національного агентства України з питань державної служби, датований 17 березня 2022 року № 20-22, який стосувався змін у Типових правилах внутрішнього трудового розпорядку.

У випадку, коли працівники державних установ знаходяться під час робочого часу поза вказаним місцем роботи на території України без належного дозволу, або якщо вони перебувають за кордоном під час робочого часу, крім випадків офіційно оформленого відрядження, їм може бути застосовано дисциплінарне стягнення відповідно до законодавства.

Також, відповідно до статті 12 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», протягом періоду воєнного стану, керівник державної установи має обов'язково надати відпустку без збереження заробітної плати працівнику, який виїхав за межі України або став внутрішньо переміщеною особою. Тривалість такої відпустки визначається згідно заяви працівника, але не може перевищувати 90 календарних днів, при цьому час перебування у відпустці не входить до трудового стажу, який дає право на щорічну основну відпустку.

Отож, в загальному варто зазначити про те, що важливою задачею для керівників та працівників державних установ є забезпечення безпечного простору і превентивних заходів щодо власної безпеки. Керівники установ повинні забезпечити наявність укриття та запасних виходів, що дозволить працівникам швидко та безпечно евакуюватися у випадку загрози. Регулярна перевірка та підтримка цих безпечних просторів також є важливим аспектом.

Працівників установ слід інформувати про потенційні загрози ракетної та будь-якої іншої небезпеки та необхідність дотримання безпечних процедур. Регулярне проведення навчань та тренінгів щодо розпізнавання та поводження з мінами та вибуховими пристроями може збільшити свідомість і підготовленість працівників у разі виникнення ситуації. Керівники установ можуть співпрацювати з Державною службою з надзвичайних ситуацій (ДСНС) для організації спільних заходів щодо мінної безпеки. Це може включати обмін інформацією, проведення спільних тренувань та навчань, співпрацю під час екстрених ситуацій.

Важливо пам'ятати той факт, що безпека є постійним процесом, і регулярно оновлення та оцінка заходів є необхідними для забезпечення безпеки персоналу та безперебійного функціонування установи.

Прорахунок ризиків та виявлення потенційних загроз у час війни в нашій країні та постійної небезпеки є важливою складовою безпекової стратегії. Регулярне проведення аналізу безпеки, оцінка потенційних ризиків та введення відповідних заходів безпеки дозволять виявити потенційні слабкі місця та зробити необхідні кроки для їх усунення або зменшення.

Крім того, необхідно забезпечувати навчання та підготовку персоналу щодо безпеки. Працівники повинні бути ознайомлені з процедурами безпеки, розуміти потенційні загрози та знати, як реагувати на них. Постійні тренування, семінари та навчальні програми допоможуть підтримувати свідомість про безпеку та підготувати персонал до ефективної дії в надзвичайних ситуаціях.

Отже, регулярне оновлення, оцінка ризиків та підготовка персоналу є ключовими компонентами для забезпечення безпеки персоналу та безперебійного функціонування установи під час воєнного стану або в будь-яких надзвичайних ситуаціях [37, с. 12].

Одже у розділі 2.1 роботи здійснюється аналіз організації безпечного середовища в адміністративних установах України під час воєнного стану, відзначаючи його значення для забезпечення безпеки громадян і захисту їх життя. В умовах воєнного стану, наявність дієвої системи безпеки стає критично важливою, враховуючи збільшені ризики та загрози для цих об'єктів.

Дослідження включає оцінку поточних заходів безпеки, виявлення слабких місць та розробку стратегій для їх усунення. Особливу увагу приділено важливості організації безпечного середовища для збереження життя і підтримки ділової активності.

Розділ включає аналіз кроків забезпечення безпеки, які охоплюють ідентифікацію ризиків, оцінку існуючих систем безпеки, виявлення потенційних слабких місць, розробку плану покращень та їх впровадження. Це

дозволяє створити детальний план дій для підвищення рівня безпеки в адміністративних установах.

2.2. Режим воєнного стану на прикладі Кабінету Міністрів України

Охорона об'єкта установи, а саме - Кабінету Міністрів України в період воєнного стану має велике значення для забезпечення безпеки та неперервної роботи уряду. Охорона Кабінету Міністрів в цей період організована достатньо серйозно та наступним чином.

На об'єкті установи Кабінету Міністрів розставлені постійні фізичні охоронці та військові підрозділи, які захищають територію та контролювати доступ до будівлі.

Під час воєнного стану збільшується обмеження доступу до установи Кабінету Міністрів України. Встановлюються посилені процедури перевірки осіб, які входять на територію, і можуть бути введені додаткові контрольні пункти та бар'єри.

Важливо, аби була забезпечена електронну безпеку установи Кабінету Міністрів. Це означає захист інформаційних систем від хакерських атак та зловживань, забезпечення конфіденційності та цілісності даних зі сторони країни-агресорки.

Охорона об'єкта повинна бути готовою реагувати на можливі надзвичайні ситуації, такі як терористичні атаки, замаху або інші загрози безпеці. Розробляються плани надзвичайних ситуацій та проводяться тренування з персоналом для ефективної реакції на такі події.

Співробітники охорони об'єкта установи Кабінету Міністрів під час воєнного стану можуть отримувати підтримку і директиви від силових структур, які забезпечують загальну безпеку країни. Вони можуть спільно планувати заходи безпеки, виконувати спеціальні завдання або забезпечувати координацію під час спільних операцій.

Важливим аспектом співпраці зі силовими структурами є обмін інформацією. Охорона об'єкта повинна забезпечити оперативне повідомлення про будь-які підозрілі дії, загрози або надзвичайні ситуації. Це допомагає силовим структурам швидко реагувати та приймати відповідні заходи безпеки.

Крім того, проведення тренувань з персоналом є важливою складовою роботи охорони об'єкта. Це дозволяє підготувати персонал до можливих надзвичайних ситуацій, відпрацювати правильну реакцію, забезпечити спритність та координацію дій.

В цілому, охорона об'єкта установи Кабінету Міністрів під час воєнного стану має за мету забезпечити безпеку, захист і неперервну роботу уряду. Це досягається за допомогою розробки планів надзвичайних ситуацій та проведення тренувань з персоналом, що дозволяє підготувати їх до можливих загроз та ефективно реагувати на них.

Охорона об'єкта забезпечує фізичну безпеку, контролює доступ до будівлі та реагувати на надзвичайні ситуації, такі як терористичні атаки або замаху. Крім того, важливо співпрацювати зі силовими структурами для обміну інформацією та координації заходів безпеки. Плани надзвичайних ситуацій допомагають підготуватися до різних сценаріїв і діяти швидко та ефективно. Загальна мета охорони об'єкта – забезпечити безпеку та неперервну роботу Кабінету Міністрів під час воєнного стану, зберігаючи стабільність та функціонування державних структур [32, с. 16].

В таких умовах особливо важливо зберігати стабільність і здатність державних структур продовжувати свої функції, оскільки воєнний конфлікт може створювати значні виклики та загрози для країни.

Охорона об'єкта має виконувати ряд завдань, щоб досягти цієї мети. Це включає розробку планів надзвичайних ситуацій, проведення тренувань з персоналом та встановлення системи фізичної охорони. Крім того, співпраця зі силовими структурами є важливим аспектом охорони об'єкта, оскільки це дозволяє обмінюватися інформацією та координувати заходи безпеки.

Співробітники Кабінету Міністрів, повинні дотримуватися певних правил охорони під час повітряної тривоги та перебування укритті.

При отриманні сигналу повітряної тривоги, співробітники уряду мають негайно реагувати, відразу ж переходячи до укриття. Швидка реакція допоможе мінімізувати ризик та забезпечити безпеку.

Окрім того, варто дотримуватися інструкцій та вказівок, які надаються щодо процедур повітряної тривоги та укриття. Це може включати швидкий перехід до відведених укриттів або захисних зон.

Важливо зберігати спокій та дотримуватися порядку під час перебування в укритті. Це допоможе забезпечити ефективну організацію та розподіл ресурсів укриття, а також знизити паніку та створення непотрібних ситуацій. Співробітники повинні слідкувати за оновленнями та інформацією щодо поточної ситуації. Це може включати інструкції щодо тривоги, інформацію про можливі загрози та інші важливі деталі.

Укриття має бути використовуване для своєї призначеної мети - захисту від усіх можливих загроз. Після надходження сигналу повітряної тривоги, співробітники повинні залишатися у відведеному укритті, не покидаючи його до оголошення про безпечне повернення.

В укритті слід підтримувати комунікацію з іншими присутніми співробітниками та слідкувати за отриманням інформації та вказівок з безпеки, потрібно зберігати спокій і уникати паніки серед співробітників. Це допомагає забезпечити організованість та контроль над ситуацією.

Працівники повинні слідкувати за оновленнями та інструкціями, які можуть надаватися під час перебування в укритті. Це допомагає бути в курсі ситуації та діяти відповідно. Важливо також залишатися тихим і уважним. Дотримуйтесь інструкцій персоналу безпеки та слухайте вказівки, щоб забезпечити свою безпеку та безпеку інших.

Найважливіше для працівників - слідувати інструкціям та порадам безпеки, які будуть надані під час повітряної тривоги. Це допоможе забезпечити безпеку та захист усіх присутніх укриттях. Доцільно зазначити про

те, що збереження безпеки та неперервної роботи Кабінету Міністрів під час воєнного стану вимагає пильного моніторингу, швидкого реагування на загрози та ефективного планування заходів безпеки. Важливо, щоб охорона об'єкта працювала в тісній співпраці з іншими структурами влади та силовими органами для досягнення цілей забезпечення стабільності і функціонування держави в умовах воєнного конфлікту.

Кабінет Міністрів має керувати та визначати стратегію оборони країни. Він повинен мати чітке лідерство та здатність приймати важливі рішення для захисту національних інтересів, відповідає за координацію різних відомств, міністерств та силових структур, щоб забезпечити єдність та ефективність дій. Важлива роль відводиться співпраці з військовим командуванням та іншими секторами, щоб забезпечити взаємодію та спільність зусиль, вживає заходів для захисту та безпеки громадян. Це включає організацію цивільного захисту, евакуацію, медичне обслуговування та надання гуманітарної допомоги.

В цілому, робота Кабінету Міністрів під час війни має на меті забезпечення безпеки, ефективного управління та захисту інтересів країни та громадян. Вона вимагає координації, стратегічного планування, економічного управління, співпраці зі силовими структурами та міжнародної дипломатичної діяльності [36, с. 90].

Робота Кабінету Міністрів України під час воєнного стану має на меті забезпечення ефективного управління країною в умовах конфлікту. Основні завдання Кабінету Міністрів під час війни включають:

- Керівництво оборонною політикою: Кабінет Міністрів відповідає за розробку та впровадження стратегії оборони країни. Він співпрацює з військовими командуваннями, розвиває військово-технічний потенціал, забезпечує фінансування оборонних сил та координує дії з партнерами у сфері безпеки.

- Забезпечення безпеки громадян: Кабінет Міністрів має забезпечити безпеку та захист громадян в умовах війни. Це включає організацію цивільного захисту, медичне обслуговування, евакуацію та надання гуманітарної допомоги постраждалим.

- Економічне управління: Кабінет Міністрів забезпечує стабільність економіки країни під час воєнного конфлікту. Він розробляє та реалізовує заходи для підтримки економічних секторів, забезпечує функціонування фінансової системи та веде переговори з міжнародними партнерами.

- Дипломатична діяльність: Кабінет Міністрів здійснює дипломатичну роботу, співпрацює з міжнародними організаціями та державами для забезпечення міжнародної підтримки, розв'язання конфлікту та захисту національних інтересів.

- Розробка та реалізація стратегії оборони: Кабінет Міністрів займається розробкою та впровадженням стратегії оборони країни. Це включає планування військових операцій, розвиток військово-промислового комплексу, забезпечення військових потреб у зброї, техніці та екіпіровці.

- Гуманітарна допомога: Кабінет Міністрів організовує та координує надання гуманітарної допомоги постраждалим від війни. Це включає постачання харчування, медичних засобів, води, ліків та інших необхідних ресурсів.

- Фінансове управління: Кабінет Міністрів забезпечує фінансову підтримку оборонних заходів та інших дій, пов'язаних з війною [40, с. 10].

Проводячи глибокий аналіз національної безпеки України, особливо з огляду на умови, які склалися внаслідок введення воєнного стану, що накладає особливі виклики та обов'язки на державні структури, громадянське суспільство та окремих громадян. Важливість підтримання стабільності, охорони прав і свобод громадян, а також забезпечення безперебійної роботи критично важливих інфраструктур у таких умовах є ключовими елементами національної безпеки.

Особлива увага приділяється аналізу правових та організаційних аспектів воєнного стану, що включає обмеження певних прав та свобод, необхідність забезпечення громадського порядку, а також механізми реагування на надзвичайні ситуації. Аналіз показує, що в умовах воєнного стану забезпечення національної безпеки вимагає гнучкого підходу, який з одного боку забезпечує

ефективну оборону та відповідь на загрози, а з іншого – зберігає основоположні демократичні цінності та права людини.

Важливим висновком є те, що під час воєнного стану держава має діяти таким чином, щоб мінімізувати вплив на повсякденне життя громадян, одночасно забезпечуючи ефективну оборону та безпеку країни. Це включає забезпечення роботи основних державних інституцій, підтримку економічної стабільності та захист від зовнішніх та внутрішніх загроз.

Висновки до розділу

Отже у цьому розділі ми зосереджуємось на аналізі охорони та забезпечення безпеки у воєнний час на прикладі однієї з ключових державних установ – Кабінету Міністрів України. У контексті воєнного стану, забезпечення безпеки персоналу та неперервної роботи таких важливих державних установ є критично важливим завданням.

Аналіз у цьому розділі включає оцінку ризиків, які можуть вплинути на безпеку Кабінету Міністрів, та розробку заходів для їх усунення або мінімізації. Значна увага приділяється підготовці персоналу до реагування на можливі загрози та надзвичайні ситуації. Особливий акцент робиться на необхідності розроблення та впровадження комплексних планів безпеки, які враховують унікальні виклики воєнного стану.

Важливим висновком є те, що ефективне забезпечення безпеки Кабінету Міністрів України в умовах воєнного стану вимагає гнучкого та багатоаспектного підходу. Цей підхід передбачає не лише фізичну охорону, але й комплексні заходи, що включають кібербезпеку, комунікаційні стратегії, та планування на випадок надзвичайних ситуацій.

РОЗДІЛ 3.

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОХОРОНИ ОБ'ЄКТА В УМОВАХ ОСОБЛИВОГО ПЕРІОДУ

3.1. Практичні рекомендації уникнення загроз та ризиків у випадку військової агресії та шляхи їх подолання

Якщо розглядати загалом військову агресію, варто зазначити про те, що військова агресія є серйозною загрозою для безпеки та стабільності країни. Вона може призвести до різних форм загроз та ризиків, які варто врахувати та готуватися до їх подолання.

Військова агресія може призвести до окупації території країни або анексії певних регіонів, так як і у випадку щодо нашої країни. Це порушує суверенітет та територіальну цілісність країни.

Доцільно вказати на те, що воєнні конфлікти ведуть до втрат життів та поранень серед різних верств населення, включаючи військовослужбовців і цивільне населення. Ця ситуація може призвести до серйозних гуманітарних наслідків.

Військова агресія може супроводжуватися значними економічними втратами. Інфраструктура, промислові підприємства, сільське господарство та інші галузі економіки можуть піддаватися руйнуванню або пошкодженню. Поодинокі воєнні дії можуть призвести до гуманітарної кризи, включаючи винос населення, внутрішньо переміщених осіб, недостачу у харчуванні, медичних послугах та інших життєво важливих ресурсах, а також сприяти розладу в суспільстві, соціальним конфліктам, етнічним напруженням та політичній нестабільності.

В таких обставинах стає важливим розробити та застосувати уніфікований стандартизований підхід до вирішення ключових питань світової безпеки. На сьогоднішній день на міжнародному рівні не існує єдиного всепоглинного документа, який би визначав стандарти для забезпечення

міжнародної та національної безпеки у контексті різноманітних викликів та загроз.

Замість цього існує комплексна система міжнародних актів, кожен з яких має свою сферу правового регулювання, націлену на потенційні та фактичні загрози. Міжнародні документи, що встановлюють стандарти у сфері національної та міжнародної безпеки, можуть бути класифіковані за різними критеріями.

При визначенні оптимального підходу до опису системи міжнародних стандартів у сфері забезпечення безпеки об'єктів, особливо цінним є врахування критерію класифікації за суб'єктами, які приймають ці стандарти. Це важливо, оскільки саме наявність таких актів є показником успіху відповідних міжнародних організацій. Ці організації зіграли ключову роль у розробці концепції колективної безпеки, ідентифікації головних глобальних загроз та створенні стандартизованої системи їх протидії. [39, с. 10]. Система забезпечення національної безпеки є надзвичайно важливою, хоча і її діяльність, покарання, санкції не повністю виправдовує все, що відбувається з боку росії на нашій території (Додаток В).

В цих обставинах стає важливим розробка та застосування уніфікованого стандартного підходу для вирішення ключових питань світової безпеки.

Теоретичні положення воєнної безпеки в державі базуються на концепції захисту та забезпечення національних інтересів та безпеки в умовах можливого збройного конфлікту або військової агресії. Основні аспекти теоретичних положень воєнної безпеки включають:

Суверенітет та територіальна цілісність: Воєнна безпека держави передбачає забезпечення територіальної цілісності та суверенітету, що означає здатність захищати свої кордони та недопущення будь-яких форм агресії.

Обороздатність: Держава повинна мати ефективні збройні сили та військову потужність для відповіді на загрози та можливу агресію. Це включає відповідне укомплектування, оснащення, навчання та підготовку військових сил.

Система розвідки та аналізу: Для ефективної воєнної безпеки необхідна розвинена система розвідки та аналізу, яка забезпечує збір, обробку та оцінку інформації про потенційні загрози та ворожі дії.

Технологічний розвиток: Розвиток військово-технічного потенціалу та впровадження новітніх технологій відіграють важливу роль у підвищенні воєнної безпеки. Це включає розробку та застосування нових зразків зброї, вдосконалення систем комунікації, розвідки та контролю, кібербезпеку тощо.

Концепція національної безпеки: Воєнна безпека є складовою частиною загальної національної безпеки держави. Вона передбачає захист державних інтересів, територіальної цілісності та суверенітету у разі збройного конфлікту.

Доктрина національної безпеки: Держава формулює свою доктрину національної безпеки, яка визначає загальні принципи, стратегію та цілі щодо забезпечення воєнної безпеки. Ця доктрина враховує внутрішні та зовнішні загрози та ставить завдання для збройних сил та інших структур безпеки.

Військова доктрина: Держава розробляє свою військову доктрину, яка визначає стратегічні та тактичні принципи використання збройних сил у військових конфліктах. Це включає організацію, структуру, оснащення та тактику військових сил для відповіді на потенційні загрози та агресію.

Розвідка та аналіз: Важливим аспектом воєнної безпеки є розвідка та аналіз інформації про потенційні загрози, ворожі дії та стратегії противника. Це дозволяє забезпечити достовірну інформацію для прийняття рішень щодо безпеки та обороноздатності.

Захист критично важливих інфраструктур: Головним аспектом воєнної безпеки є захист критично важливих інфраструктур, таких як енергетика, транспорт, комунікації тощо.

Крім вищевказаного, воєнна безпека – це стан, в якому держава забезпечує захист своїх національних інтересів та безпеки у разі збройного конфлікту або військової агресії. Вона передбачає комплекс заходів, спрямованих на попередження воєнних загроз, забезпечення обороноздатності держави та ефективного реагування на ворожі дії [11, с. 16].

Стан воєнної безпеки в державі залежить від багатьох факторів і може різнитися в різних періодах і умовах. Ось кілька аспектів, які впливають на стан воєнної безпеки:

Геополітична ситуація: Стан воєнної безпеки може бути впливаний геополітичними факторами, такими як наявність конфліктів у регіоні, напружені відносини з іншими країнами або зміни у геополітичних союзах та альянсах.

Військова потужність: Стан воєнної безпеки залежить від здатності держави вести ефективну оборону та відповідати на можливі загрози. Це включає розмір та якість збройних сил, рівень підготовки військових кадрів, наявність сучасної військової техніки та інфраструктури.

Інтелектуальна безпека: Воєнна безпека також включає захист інтелектуальної власності, наукових розробок та технологічних досягнень, які можуть бути важливими для обороноздатності держави. Захист цих ресурсів є необхідним для збереження конкурентоспроможності та стратегічного переваги.

Стабільність та безпека внутрішньої політичної ситуації: Нестабільність внутрішньої політичної ситуації, такі як політичні конфлікти, соціальні напруження або терористична активність, можуть позначитися на воєнній безпеці.

Воєнна безпека в Україні має особливе значення через сучасну геополітичну ситуацію та конфлікт на сході країни.

Багато науковців, військових експертів, виділяють певні практичні рекомендації відносно уникнення загроз та ризиків у випадку військової агресії та способи їх подолання можуть бути корисними для влади, громадськості та індивідуальних громадян. Ось декілька таких рекомендацій:

1. Дипломатичні зусилля та міжнародне співробітництво:

Державним органам варто розробляти та підтримувати активну дипломатичну діяльність для вирішення конфлікту мирними шляхами (на жаль

з росією це правило не працює, так, як вони неодноразово порушували свої обіцянки).

Зберігати тісні зв'язки з міжнародними партнерами та організаціями для отримання підтримки та медіації.

2. Готовність та планування:

Варто впроваджувати ефективні плани для надзвичайних ситуацій, включаючи евакуацію, постачання та медичну допомогу.

Забезпечувати належну підготовку та навчання населення відносно дій у випадку агресії.

3. Інформаційна безпека:

Необхідно привертати увагу до кібербезпеки та захисту важливої інформації.

Підвищувати обізнаність населення щодо дезінформації та важливості надійних джерел інформації.

4. Гуманітарна допомога та соціальна підтримка:

Так, як в нашій країні війна, дуже активно працюють різноманітні волонтери та волонтерські організації, і варто й надалі забезпечувати доступ до гуманітарної допомоги для потребуючих, включаючи біженців та внутрішньо переміщених осіб.

Необхідно також впроваджувати і поширювати програми психологічної підтримки та реабілітації для постраждалих від конфлікту.

5. Владні рішення та політична стабільність:

Забезпечувати рішучість та єдність в політичних рішеннях, що стосуються конфлікту (влада повинна серйозно ставитись до всіх своїх рішень, однак і чітко впроваджувати нові закони, які не шкодять громадянам, а навпаки підтримують людей та ЗСУ).

Варто також підтримувати стабільну ситуацію в країні для запобігання соціальним розладам та політичній нестабільності.

6. Оборонна готовність та безпека:

Варто збільшувати військову готовність, це особливо було важливим ще до 24.02.2022, хоча на жаль трохи нехтувалось державою і призвело до такого сильно наступу з боку росії .

Важливо також забезпечити належну, надійну та сильну охорону кордонів та важливих інфраструктурних об'єктів.

На глобальному рівні не існує єдиного всеохоплюючого документа, який би встановлював уніфіковані стандарти для забезпечення міжнародної та національної безпеки у контексті різноманітних викликів та загроз. Замість цього, сформовано складну систему міжнародних актів, кожен з яких регулює певні аспекти потенційних або реальних загроз. Ці міжнародні документи, які визначають стандарти в сфері національної та міжнародної безпеки, можуть бути класифіковані за різними критеріями. Особливий інтерес у вивченні системи міжнародних стандартів безпеки представляє критерій поділу за суб'єктами їх прийняття, адже саме ці міжнародні організації сприяли розробці концепції колективної безпеки, визначенню ключових глобальних загроз і створенню стандартизованої системи їх протидії. На основі аналізу підпункту 3.1 «Практичні рекомендації уникнення загроз та ризиків у випадку військової агресії та шляхи їх подолання» вашої дипломної роботи, я сформулював висновок:

Одже ми ретельно розглянули практичні аспекти уникнення та подолання загроз і ризиків, пов'язаних із військовою агресією. Він підкреслює, що військова агресія несе серйозні загрози національній безпеці та стабільності країни, веде до втрат життів серед населення та значних економічних втрат, і може призвести до гуманітарної кризи.

Аналіз включає широкий спектр практичних рекомендацій, які охоплюють дипломатичні зусилля, планування та готовність, інформаційну безпеку, гуманітарну допомогу та соціальну підтримку, а також політичну стабільність та оборонну готовність. Важливою є інтеграція цих заходів у комплексну стратегію, яка дозволить ефективно реагувати на виклики військової агресії та мінімізувати її наслідки.

Особливий акцент зроблено на необхідності розроблення єдиного стандартизованого підходу до вирішення безпекових проблем у світі. Незважаючи на відсутність універсального міжнародного документа, який встановлював би стандарти у сфері безпеки, існує складна мережа міжнародних актів, які регулюють різні аспекти потенційних загроз та реальних ситуацій.

3.2. Шляхи забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії

Військова безпека також характеризує здатність держави протидіяти виникненню війни, залученню до війни, а у разі її виникнення — зведення до мінімуму збитків та руйнівних наслідків для національної безпеки країни. Ряд органів державної влади забезпечують громадянам цю безпеку у досить не простий час (Додаток Г).

Для підтримки військової безпеки потрібно підтримку військового потенціалу лише на рівні, достатньому оборони у разі кризової ситуації у безпосередній близькості від державного кордону.

Необхідний рівень військової безпеки досягається за наявності всього комплексу структурних компонент як суто військових, і політико-дипломатичних, економічних, ідеологічних та інших, цілеспрямованими і скоординованими зусиллями державних інститутів.

Військова безпека забезпечується вирішенням наступних завдань:

– забезпеченням збройного захисту, територіальної цілісності, державної незалежності та суверенітету країн;

створенням військових гарантій стабільності суспільного та державного устрою, підтримкою громадянського світу в країні;

припиненням терористичних дій політичних, релігійних та кримінальних груп.

Військова безпека досягається переважно за допомогою комплексу заходів, що включають економічні, політичні, дипломатичні та інші невоєнні методи. Ці заходи спрямовані на вирішення міжнародних та внутрішніх конфліктів і на запобігання їх переходу в військові конфлікти. Ключовим аспектом військової безпеки є також підтримка військової потужності країни, адекватної до реальних та потенційних військових загроз. [4, с. 10].

Згідно із статтею 4 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», на територіях, де діє воєнний стан, створюються тимчасові державні органи - військові адміністрації. Це робиться для забезпечення дотримання Конституції та законів України, реалізації заходів в межах правового режиму воєнного стану, а також для забезпечення оборони, цивільного захисту, громадської безпеки та порядку, захисту критичної інфраструктури, а також охорони прав, свобод і законних інтересів громадян у співпраці з військовим командуванням.

Президент України приймає рішення про створення військових адміністрацій на основі пропозицій, поданих обласними державними адміністраціями або військовим командуванням.

На чолі військової адміністрації населеного пункту стоїть начальник, якого призначає та звільняє з посади Президент України. Призначення відбувається на підставі рекомендацій Генерального штабу Збройних Сил України або відповідної обласної державної адміністрації.

Структура та штатний розклад військових адміністрацій населених пунктів ухвалюються начальником Генерального штабу - Головнокомандувачем Збройних Сил України. Це робиться на основі пропозицій, внесених начальником відповідної військової адміністрації.

Подолання ризиків, пов'язаних з війною, вимагає комплексного та всебічного підходу, який охоплює політичні, дипломатичні, економічні, гуманітарні та військові заходи.

Ось деякі шляхи подолання ризиків війни:

- Зміцнення дипломатичних зусиль: Пріоритетним завданням є вирішення конфліктів мирним шляхом за допомогою дипломатії та переговорів. Важливо підтримувати діалог між сторонами конфлікту та працювати над пошуком компромісних рішень.

- Зміцнення колективної безпеки: Укладання та підтримка міжнародних договорів та угод, які спрямовані на забезпечення миру, стабільності та безпеки. Співпраця з міжнародними організаціями, такими як ООН, НАТО, ОБСЄ, для забезпечення колективної безпеки.

- Економічне зміцнення: Розвиток стійкої та стабільної економіки сприяє зменшенню ризиків війни. Залучення іноземних інвестицій, розвиток підприємництва, створення робочих місць та соціальної підтримки можуть сприяти зменшенню соціальних конфліктів та нестабільності.

- Зміцнення гуманітарних зусиль: Забезпечення гуманітарної допомоги постраждалим внаслідок військових конфліктів, включаючи життєво необхідні ресурси, медичну допомогу, притулок та освіту. Розвиток програм реабілітації та відновлення для постраждалих осіб.

- Збереження життя та захист населення: Війна є однією з найбільш руйнівних та смертоносних подій, яка може спричинити масові загибелі та постраждалість серед цивільного населення. Подолання ризиків війни ставить за мету збереження життя та здоров'я людей.

- Стабільність та розвиток: Війна суттєво впливає на соціально-економічний розвиток країн. Подолання ризиків війни сприяє забезпеченню стабільності, зміцненню економіки та розвитку соціальної сфери.

- Збереження міжнародного порядку: Військові конфлікти можуть порушувати міжнародні норми та угоди, створювати напруження між країнами та порушувати міжнародний порядок. Подолання ризиків війни сприяє збереженню міжнародної стабільності та співпраці.

- Гуманітарні наслідки: Війна має серйозні гуманітарні наслідки, такі як біженці, внутрішньо переміщені особи, голод, хвороби та порушення прав людини. Окрім того, вивчення гуманітарних наслідків війни передбачає аналіз

втрати життів, порушення прав людини, вимушене переселення, голод, хвороби та психологічні травми.

Військова безпека також відображає спроможність країни запобігати виникненню війни, її участі у воєнних конфліктах, і в разі початку війни – мінімізувати втрати та руйнівні наслідки для національної безпеки держави.

Згідно зі статтею 5, частиною 1, Закону України «Про правовий режим воєнного стану», у указі Президента України про введення воєнного стану повинен бути детально перелічений список конституційних прав і свобод людини і громадянина, які будуть тимчасово обмежені внаслідок цього, а також зазначений термін, на який ці обмеження будуть діяти. Указ також має визначати які тимчасові обмеження вводяться щодо прав і законних інтересів юридичних осіб, із зазначенням терміну дії цих обмежень.

Відповідно до Указу Президента України №64/2022 від 24 лютого 2022 року «Про введення воєнного стану в Україні», вказується, що можливе обмеження конституційних прав і свобод людей та громадян, зокрема тих, що визначені у розділі IV Конституції України (статті 30-34, 38, 39, 41-44, 53). Крім того, цей указ допускає встановлення тимчасових обмежень на права та законні інтереси юридичних осіб в межах, необхідних для ефективного застосування заходів, передбачених правовим режимом воєнного стану.

З цього випливає, що обмеження прав людини можливе тільки за наявності конкретних вказівок у відповідному указі Президента України. Такі обмеження діють лише в обсязі та строк, які вказані в указі.

Щодо прав і свобод, які можуть бути обмежені, то вказані в Конституції України (статті 30-34, 38, 39, 41-44, 53). Ці обмеження можуть бути застосовані лише в рамках конкретного указу і в межах, необхідних для забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану.

Обмеження прав людини і громадянина у воєнний період можуть бути обґрунтовані і введені лише в обсязі та строк, що зазначені в указі Президента України. Такий підхід гарантує, що обмеження не будуть проявом довільності

або надмірності у виконанні заходів воєнного стану, а також дозволяє точно визначити, які саме права підпадають під обмеження та на який період часу.

У конкретному указі, а також в законодавстві, повинні бути визначені конкретні обставини та умови, за яких обмеження прав і свобод може бути застосоване. Це включає в себе обґрунтування важливості обмеження для забезпечення національної безпеки, а також визначення засобів і способів, якими будуть захищені права і свободи людини в умовах обмежень. Важливо, щоб обмеження були обмежені в необхідному обсязі і не зашкоджували суттєвому способу правам і свободам громадян.

Враховуючи вищезазначене, зокрема, обмеження можуть стосуватися права на недоторканність житла, свободи особистого та сімейного життя, свободи слова, права на зібрання та мітинги, права на свободу думки та інших конституційно гарантованих прав. Обмеження цих прав має бути тимчасовим і обмеженим лише обсягом, необхідним для забезпечення національної безпеки та запобігання загрозам від зовнішнього агресора.

Забезпечення прав і свобод людини в умовах воєнного стану є важливою метою і завданням держави. Для цього необхідно мати чітку законодавчу базу та механізми контролю за дотриманням прав людини навіть в умовах воєнного стану. Розробка та застосування ефективних заходів для захисту прав і свобод громадян є невід'ємною частиною національної безпеки та гарантує правовий захист населення в умовах кризи.

Усе вищевказане є важливим завданням, і такі обмеження можуть бути застосовані лише в обсязі, який необхідний для забезпечення національної безпеки та захисту інтересів держави.

Для підтримки військової безпеки потрібно підтримку військового потенціалу лише на рівні, достатньому оборони у разі кризової ситуації у безпосередній близькості від державного кордону. Необхідний рівень військової безпеки досягається за наявності всього комплексу структурних компонент як суто військових, і політико-дипломатичних, економічних,

ідеологічних та інших, цілеспрямованими і скоординований зусиллями державних інститутів.

Висновки до розділу

Отже ми детально розглянули різноманітні шляхи, які можуть бути використані для забезпечення національної безпеки України в умовах військової агресії. Основний акцент робиться на комплексному підході, що охоплює як військові, так і невоєнні заходи, включаючи політичні, дипломатичні, економічні, гуманітарні та ідеологічні аспекти.

Забезпечення військової безпеки включає вирішення завдань, пов'язаних із захистом територіальної цілісності, суверенітету країни, стабільності суспільного та державного устрою, а також припинення терористичних дій та діяльності інших загрозливих груп.

Важливим є врахування в законодавстві України конкретних обставин та умов за яких можливе обмеження прав і свобод громадян в умовах воєнного стану, що дозволяє захистити основні права та свободи людини, незважаючи на виклики, пов'язані з воєнним станом.

Ефективне забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії вимагає чіткого розуміння та впровадження широкого спектру заходів, які повинні бути спрямовані на попередження та мінімізацію збитків від можливих військових загроз, а також на створення умов для забезпечення миру, стабільності, та розвитку країни.

Таким чином, у цьому підрозділі ми підкреслюємо необхідність комплексного та багатоаспектного підходу до забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії, який включає в себе як військові, так і дипломатичні, економічні, гуманітарні та інші невоєнні заходи.

ВИСНОВКИ

В нашій кваліфікаційна роботі, ми зосередився на важливих аспектах воєнної безпеки в державі, з особливим акцентом на національну безпеку України в умовах воєнного стану. Ось наш висновок, що охоплює ключові аспекти роботи:

1. Теоретичні положення воєнної безпеки в державі: наша робота детально висвітлює теоретичні аспекти воєнної безпеки. Ми аналізували роль воєнної безпеки як невід'ємної складової національної безпеки, включаючи її вплив на стабільність держави та захист від зовнішніх загроз.

2. Національна безпека України в умовах воєнного стану: Ми особливо зосередився на впливі воєнного стану на національну безпеку України, розглядаючи зміни в правовому полі та управлінні країною, які виникають у відповідь на військові загрози.

3. Аналіз організації безпечного середовища об'єктів адміністративних установ: В роботі ми розглянули важливість розробки та впровадження комплексних планів надзвичайних ситуацій, фізичної безпеки та контролю доступу для забезпечення безпеки в адміністративних установах.

4. Режим воєнного стану на прикладі Кабінету Міністрів України: Ми детально аналізували, як владні структури, зокрема Кабінет Міністрів, адаптуються до викликів воєнного стану, зосереджуючись на забезпеченні стабільності та безпеки на національному рівні.

5. Практичні рекомендації уникнення загроз та ризиків у випадку військової агресії: У нашій роботі ми розробили стратегії, які мають бути включені до національної оборонної політики, щоб уникнути загроз та ризиків військової агресії.

6. Шляхи забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії: наша робота надає цілісне уявлення про методи забезпечення національної безпеки України в умовах військової агресії, підкреслюючи необхідність гнучкого підходу до оборонної політики.

Загалом, наша дипломна робота вносить важливий вклад у розуміння складних аспектів воєнної безпеки та є актуальною для сучасних умов в Україні. Я вважаю, що наше дослідження може слугувати основою для подальших аналізів і стратегій у сфері національної безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акімова Л. М. Механізми державного управління економічною безпекою України: аналіз чинників впливу систематизованих за окремими сферами її розвитку. *Аспекти публічного управління*. 2018. Том 6, № 6-7. С. 5–13.
2. Аліщенко В. В. Професіоналізація Збройних Сил України: від ідеї до втілення. *Національна безпека і оборона*. 2012. № 18. С. 54
3. Білоус І. І. Поняття соціальної безпеки та її роль в системі національної безпеки держави. *Ефективна економіка*. 2019. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6955>. (дата звернення: 02.11.2023).
4. Гбур З. В. Економічна безпека як одна зі складових забезпечення національної безпеки України на сучасному етапі. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 18. С. 81–86.
5. Гедікова Н. П. Забезпечення національної безпеки України в сучасних умовах євроінтеграційних процесів. В: *Соціально-гуманітарні пріоритети України в контексті євроінтеграційних процесів*. Одеса, 16 листопада 2017 р. Ред. кол.: С. В. Албул, Т. І. Койчева, Е. І. Мартинюк та ін. Одеса: Астропринт, 2017. С. 29–31.
6. Гедікова Н. П. Пріоритетні і стратегічні завдання сучасної української геостратегії. В: *Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів*. II Всеукраїнська науково-практична конференція. Одеса, 10 лютого 2017 р. Одеса: ДЗ Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2017. С. 7–9.
7. Гібридні загрози Україні і суспільна безпека. Досвід ЄС і Східного партнерства. Аналітичний документ. Київ, 2018. 105 с.
8. Горбулін В.П. Засади національної безпеки України: Підручник. Київ: Інтертехнологія, 2009. 272 с.

9. Горбулін В.П. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки. Монографія. В.П. Горбулін, А.Б. Качинський. Київ: НІСД, 2010. 288 с.
10. Гречанінов В. Після розпаду біполярної системи. Політика і час. 2002. № 1. С. 58-67.
11. Данільян О.Г., Дзьобань О.Н., Панов М.І. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації: Навч. посіб. Харків: Фоліо, 2002. 285 с.
12. Державне управління в Україні: організаційно-правові засади: Навч. посіб. За заг. ред. Н.Р. Нижник. Київ: Вид-во УАДУ, 2002. 164 с.
13. Державне управління: Навч. посіб. За ред. А.Ф. Мельника. Київ: Знання-Прес, 2003. 343 с.
14. Дзьобань О. П. Проблеми захисту національних інтересів України у сфері державної безпеки в умовах геополітичних трансформацій ХХІ століття: монографія. Харків: Право, 2013. 295 с.
15. Ейтутіс Г. Д., Попова Д. В. Дослідження складових економічної безпеки України для сталого розвитку держави. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. № 62. С. 29–36.
16. Економічна безпека України: монографія. В. Г. Федоренко, І. М. Грищенко, О. Ф. Новікова та ін. за ред. В. Г. Федоренка, І. М. Грищенка, Т. Є. Воронкової. Київ: ТОВ «ДКС центр», 2017. 462 с.
17. Калашник О. М. Екологічна безпека як складова державної політики України: понятійно-термінологічний аспект. *Демократичне врядування*. 2018. № 21. URL: <http://dv.lvivacademy.com/about>.
18. Кальницька М. А. Соціальна безпека: поняття та рівні дослідження. Глобальна та національні проблеми економіки. 2017. № 17. С. 566–571.
20. Колосков В. Роль Державної прикордонної служби України в системі національної безпеки. В: «Освіта і наука у сфері національної безпеки: проблеми та пріоритети розвитку.» Збірник наукових праць за матеріалами ІІ Міжнародної науково-практичної конференції (8 червня 2018 р., м. Острого). За

заг. ред. д.ю.н. Романова М. С. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. С. 48-53.

21. Кондратьев Я.Ю., Ліпкан В.А. Концепція національної безпеки України: теоретико-правові аспекти зарубіжного досвіду. Київ: Національна академія внутрішніх справ України, 2003. 20 с.

22. Косецов В.О., Бінько І. Ф. Національна безпека України: проблеми та шляхи реалізації пріоритетних національних інтересів: Монографія. Київ: Нац. ін-т стратегічних досліджень, 1996. 61 с.

23. Костенко Г.Ф. Теоретичні аспекти стратегії національної безпеки: Навч. посіб. Київ: ЗАТ Видавничий дім «ДЕМІД», 2002. 144 с.

24. Кремень В.Т., Бінько І.Ф., Головащенко С. І. Політична безпека України: концептуальні засади та система забезпечення: Монографія. Київ: МАУП, 1998. 92 с.

25. Васильчишин О., Титор В., Кекіш І. Національна безпека держави: особливості забезпечення у режимі воєнного стану. Економічний аналіз. 2022. Т. 32. № 4. С. 289–297.

26. Ліпкан В. Тероризм і національна безпека України. Київ: Знання, 2000. 184 с.

27. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. Київ: Вид-во Європейського ун-ту, 2003. 208 с.

28. Ліпкан В.А. Сучасні загрози національній безпеці України: доктрина пантуранізму. В: «Вісник Львівського інституту внутрішніх справ України.» 2002. № 3. 123 с.

29. Ліпкан В.А. Теоретичні основи та елементи національної безпеки України. Київ: Текст, 2003. 600 с.

30. Часник Д.В. Забезпечення прав людини у сфері національної безпеки в умовах протистояння військовій агресії російської федерації. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2022. Вип. 34.

URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/download/600/551>.

31. Коробцова Д.В. Правове забезпечення фінансової безпеки держави в умовах воєнного стану. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 2. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/261779/258188>.

32. Нижник Н.Р., Ситник Г.Л., Білоус В.Т. *Національна безпека України: методологічні аспекти, стан і тенденції розвитку*: Навч. посіб. для вищих навч. закл. За заг. ред. П.В. Мельника, Н.Р. Нижника. Ірпінь, 2000. 304 с.

33. Правові основи військового будівництва та воєнно-цивільних відносин: збірник законодавчих актів з питань національної безпеки і оборони / ред. Рада: Г.К. Крючков, Б.П. Андресюк, В.П. Горбулін та ін. Київ: Парламент вид-во, 2014. 213 с.

34. Стратегічний оборонний бюлетень України на період до 2015 року: (Біла книга України). Київ: Аванпост-прім, 2004. 120 с.

35. Саганюк Ф. В. Воєнна безпека і оборона України. Тлумачний словник нормативно-правових та наукових термінів і визначень. Ф. В. Саганюк та ін. Київ: [б.в.], 2007. 186 с.

36. Смолянюк В. Ф. Національна безпека України: термінологічний баласт чи державотворча необхідність. Суспільно-політичні процеси: науково-популярне видання. 2017. № 2-3. 110 с.

37. Чорний В. С. Військова організація України: становлення та перспективи розвитку: монографія. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2009. 368 с.

38. Ярмоленко А. Системні недоліки Збройних Сил України на сучасному етапі. Політичний менеджмент. 2006. № 2 (17). С. 54-62.

39. Про введення воєнного стану в Україні. Указ Президента України №64/2022 від 24 лютого 2022 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>. (дата звернення: 06.10.2023).

40. Бачинський К.В. Теоретичні положення воєнної безпеки в державі. *IV Міжнародної науково-практичної конференції*. Збірник матеріалів доповідей учасників. Житомир, 2023. 34-36 с.

41. Бачинський К.В. Аналіз проведення організації безпечного середовища об'єктів адміністративних установ.: «*Студенські наукові читання 2023*» зб. матеріалів доп. учасн. Наукова практична конференція за результатами першого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт факультету економіки та менеджменту Житомир, 2023. 43-45 с.

42. Бачинський К.В. Шляхи забезпечення національної безпеки в умовах військової агресії «*Студенські наукові читання 2023*».: зб. матеріалів доп. учасн. Наукова практична конференція за результатами першого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт факультету права, публічного управління та національної безпеки. Житомир, 2023. 56-58 с.

43. Шевченко М.М., Зозуля О.С., Храпач Г.С., Лепіхов А.В. Російсько-українська війна: особливості реалізації загроз державному суверенітету України та перспективи виходу з війни. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. 2022. № 2(75). URL: <http://znp-cvsvd.nuou.org.ua/article/view/266598/262571>.

44. Національна безпека держави: філософсько-правовий і соціально-економічний аналіз : монографія / В. Бліхар та ін. Хмельницький : ХУУП ім. Л. Юзькова, 2021. 404 с.

45. Вонсович О. Стан національної безпеки України в сучасній геополітичній ситуації. Політичний менеджмент. 2012. № 1–2. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/vonsonovych_stan.pdf.